

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AUTORITETI I KONKURENCËS
KOMISIONI I KONKURENCËS

VENDIM

Nr. 623, Datë 23.05.2019

“Mbi monitorimin e zbatimit të Vendimit Nr. 499, datë 15.02.2018 të Komisionit të Konkurrencës për kartonin jeshil”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj.	Juliana LATIFI	Kryetar
Z.	Eduard YPI	Zv/Kryetar
Znj.	Leida MATJA	Anëtar
Znj.	Adriana BERBERI	Anëtar
Z.	Helidon BUSHATI	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 23.05.2019, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Shqyrtimin e monitorimit të zbatimit të Vendimit Nr. 499, datë 15.02.2018 të Komisionit të Konkurrencës për kartonin jeshil.

Baza Ligjore: Neni 4 pika 1, neni 5, neni 6, neni 24, neni 26, neni 28, dhe neni 45 pika 1 dhe 2, nenet 48-52, neni 70 i ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar (ligji Nr. 9121/2003).

Komisioni i Konkurrencës pas shqyrtimit të:

- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës mbi raportin e monitorimit mbi zbatimin e Vendimit Nr. 499, datë 15.02.2018 të Komisionit të Konkurrencës për kartonin jeshil;

VËREN SE:

1. Në zbatim të Vendimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 499, datë 15.02.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil”, Sekretariati ka realizuar monitorimin e këtij tregu, për zbatimin e rekomandimeve të dhëna.
2. Komisioni i Konkurrencës nëpërmjet vendimit të mësipërm, ka vendosur:
  - a. Të përjashtojë nga ndalimi Marrëveshjen e Bashkëpunimit mes ndërmarrjeve të

sigurimit lidhur me shitjen dhe administrimin e kartonit jeshil;

b. Marrëveshja përjashtohet nga ndalimi vetëm me respektimin e kushteve dhe detyrimeve të mëposhtme:

- i. Afati i përjashtimit të marrëveshjes të jetë për një periudhë 2 (dy) vjeçare, nga marrja e këtij vendimi;
- ii. Secila prej ndërmarrjeve të sigurimit, pjesë e marrëveshjes, duhet të tregtojë produktin e kartonit jeshil nëpërmjet agjentëve të saj në përputhje me dispozitat e Ligjit Nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit” dhe polica e sigurimit duhet të përmbajë logon e ndërmarrjes që e tregon dhe barkodin përkatës, duke shmangur koordinimin e sjelljes lidhur me ndarjen e pjesëve të tregut dhe caktimit të çmimeve mes palëve njoftuese të marrëveshjes.

c. Çdo amendim i kësaj marrëveshjeje nga palët duhet të njoftohet për përjashtim pranë Autoritetit të Konkurrencës.

3. Gjatë monitorimit të zbatimit të VKK Nr. 499, datë 15.02.2018 në lidhje me këto rekomandime, Autoriteti Konkurrencës:

- Me shkresën Nr. 358 Prot., datë 01.06.2018 dhe Nr. 358/1 Prot., datë 17.07.2018 ka kërkuar informacion nga Byroja shqiptare e Sigurimit (BSHS), lidhur me zbatimin e VKK Nr. 499, datë 15.02.2018, si dhe kopje të policës së sigurimit të tregtuar për produktin karton jeshil, për secilën nga palët pjesë në marrëveshje për periudhën pas Vendimit të Komisionit të Konkurrencës.
- Me shkresën Nr. 663 Prot., datë 19.11.2018 ju është drejtuar të gjitha ndërmarrjeve pjesë të marrëveshjes për zbatimin individual të VKK Nr. 499, datë 15.02.2018 lidhur me zbatimin e marrëveshjes së përjashtuar nga ndalimi si dhe zbatimin e pikës 2.ii të vendimit të VKK Nr. 499, datë 15.02.2018.
- Si dhe është monitoruar faqja e Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare.

I. Zbatimi i rekomandimeve

4. Byroja Shqiptare e Sigurimit në përgjigje të kërkesës për informacion, shprehet se ka zbatuar vendimin e Komisionit të Konkurrencës Nr. 499 datë 15.02.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil” në të gjitha pikat e vendosura për BSHS, duke mos kufizuar lirinë tregtare dhe lirinë konsumatore për të përzgjedhur produktin dhe shoqërinë sipas kërkesës së tij dhe gjithashtu të disponueshëm në të gjitha pikat kufitare, ku dalin mjetet motorrike jashtë territorit të Shqipërisë. BSHS bashkëngjiti edhe specimen të policave të kartonit jeshil për secilën palë në marrëveshje, ku është bërë i mundur dhe implementimi i barkod, në përputhje me këtë vendim.

5. Ndërmarrjet shprehen se kanë zbatuar kushtet dhe detyrimet e vendosura nga Komisioni i Konkurrencës me Vendimin Nr. 499, datë 15.02.2018, lidhur me: tregtimin e produktit kartonit jeshil nëpërmjet agjentëve të saj në përputhje me dispozitat e Ligjit Nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit” dhe policat e sigurimit të cilat përmbajnë logon e ndërmarrjes që e tregton dhe barkodin përkatës, dhe konkretisht:
- Kanë zbatuar Vendimin e Komisionit të Konkurrencës Nr. 499 datë 15.02.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil” në të gjitha pikat e vendosura pa kufizuar lirinë tregtare dhe konsumatore, duke mos kufizuar të drejtën e konsumatorëve dhe klientëve për të zgjedhur produktin dhe duke ofruar shitjen e këtij produkti në të gjitha pikat e shitjes të shoqërisë në degë, ndërmjetës dhe pika të kalimit kufitar ku shoqëritë kanë pika shitje;
  - Tregtojnë produktin karton jeshil nëpërmjet pikave të shitjes dhe ndërmjetësve të licensuar nga AMF në përputhje me dispozitat e Ligjit Nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit” dhe polica e sigurimit përmban logon e ndërmarrjes që e tregton dhe barkodin përkatës;
6. Nga monitorimi i faqes së Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare dhe të dhënat e dërguara nga kompanitë e sigurimeve për produktin karton jeshil për të njëjtën periudhë para Vendimit të Komisionit dhe pas Vendimit të Komisionit (Janar-Dhjetor 2017, 2018) rezultoi se:
- Primet e shkruara bruto për produktin karton jeshil për periudhën pas vendimit të Komisionit janë rritur me XX%. Disa nga ndërmarrjet kanë rritur volumin (Intersig XX%, Albsig XX%, Insig XX% dhe Ansig XX%) dhe disa nga ndërmarrjet kanë ulur volumin e primeve (Sigma XX% dhe Eurosig XX%);
  - Ndërmarrjet me pjesë më të madhe tregu kanë ulur lehtësisht pjesën e tregut si: Sigal Uniqa Group Austria me XX%; Eurosig me XX%; Sigma Inter-albanian Vienna Insurance Group me XX%. Ndërmarrjet me pjesë më të vogël tregu kanë rritur lehtësisht pjesën e tregut si: Intersig Vienna Insurance Group me XX%; Albsig me XX%; Insig me XX% dhe Ansig me XX%.
  - Dëmet e shkruara bruto për produktin karton jeshil kanë rënë XX% më pak se në periudhën e mëparshme. Ndërmarrjet që kanë rritur volumin e dëmeve pas Vendimit krahasuar me periudhën para Vendimit janë: Albsig me XX%; Atlantik me XX%; Ansig me XX%. Ndërmarrjet që kanë ulur volumin e shitjeve pas Vendimit krahasuar me periudhën para Vendimit janë: Sigal Uniqa Group Austria me XX%; Eurosig me XX%; Sigma Inter-albanian Vienna Insurance Group me XX%; Intersig Vienna Insurance Group me XX% dhe Insig me XX%;
  - Ndërmarrjet që kanë rritur pjesën e tregut për nga shlyerja e dëmeve janë: Sigal Uniqa Group Austria me XX%; Eurosig me XX%; Sigma Inter-albanian Vienna Insurance Group me XX%; Albsig me XX%; Insig me XX%; Ansig me XX%

dhe Atlantik me XX%. Ndërmarrja Intersig Vienna Insurance Group ka ulur shlyerjen e dëmeve duke ulur dhe pjesën e tregut me XX%.

7. AMF, me shkresën Nr.1416/1 Prot., datë 27.04.2018, protokolluar me tonën Nr. 269, datë 27.04.2018 “Mbi një ankesë depozituar në Autoritet”, e vë në dijeni AK mbi një ankesë të bërë nga qytetari AM në lidhje me kartonin jeshil, ku sipas ankesës qytetari shprehet: “...ishte e pamundur të bleja sigurimin me shoqërinë që unë kërkoja sepse ishte e paracaktuar”, bashkangjitur edhe ankesën.

8. AMF, përsëri me shkresën Nr. 1725 Prot., datë 14.05.2018, protokolluar me tonën Nr. 269/1 prot., datë 15.05.2018 i drejtohet AK për sa vijon: “AMF duke vlerësuar bashkëpunimin midis institucioneve tona, në zbatim të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” i ndryshuar, si dhe Marrëveshjes së Mirëkuptimit të vitit 2006, në mënyrë që të lehtësohet kryerja e funksioneve përkatëse mbikëqyrëse, ju informojmë se, pas një ankese të ardhur me e-mail datë 30.04.2018, AMF në datë 03.05.2018 kreu inspektim në pikat e shitjes së policave të sigurimit të shoqërive, pranë pikës së kalimit kufitar Hani Hotit.

Nisur nga gjetjet e këtij inspektimi nga ku kanë dalë problematikat mbi funksionimin e tregut të sigurimeve AMF do të vlerësonte çdo hetim apo veprim të AK si institucion përgjegjës për mbrojtjen e konkurrencës së lirë dhe efektive në treg dhe që kontrollojnë rregullat e sjelljes së ndërmarrjeve që veprojnë në treg që lidhen me tregun e sigurimeve.

Nëse ju gjykoni, ne jemi të gatshëm për inspektime të përbashkëta për verifikimin e sistemit të shitjeve të policave të sigurimit të detyrueshëm nga shoqëritë e sigurimit dhe ndërmjetësit e tyre.”

9. Në përgjigje të shkresës me Nr. 1725 Prot., datë 14.05.2018 të AMF, më shkresën me Nr.269/3 Prot., datë 21.05.2018 të Autoritetit të Konkurrencës, i është kërkuar AMF që ajo në lidhje: “... me inspektimet e realizuara në pikat e shitjes së policës së sigurimit të shoqërive, pranë pikës së kalimit të Hanit të Hotit, të cilat në gjykimin tuaj shfaqin shenja të kufizimit, shtembërimit apo pengimit në këtë treg, të parashtrohen pranë Autoritetit”.

Pas kësaj shkrese dërguar në AMF nga ana e AK, nuk është depozituar as edhe një informacion në lidhje me shkresën Nr. 269/3 Prot., datë 21.05.2018 të AK.

10. Në korrespondencën e tij me AMF, nga ana e Autoritetit të Konkurrencës, është theksuar dhe evidentuar, se në zbatim të nenit 70 të ligjit Nr. 9121/2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës” ai bashkëpunon me çdo organ të administratës publike, dhe ent rregullator për të siguruar një konkurrencë të lirë dhe efektive në treg, dhe nga ana tjetër çdo entitet publik është i detyruar në mënyrë individuale të zbatoj dispozitat e këtij ligji, për të siguruar edhe ai një konkurrencë të lirë dhe efektive, në fushën e rregullimit të tij.

11. Si një institucion publik i pavaruar, AK ka detyrimin ligjor, që në çdo rast kur ai shikon shenja që pengojnë, kufizojnë ose shtrembërojnë konkurrencën në treg, të filloj procedurat e tij hetimore, të parashikuara shprehimisht nga dispozitat e ligjit Nr. 9121/2003, përkatësisht nenet 41-47.
12. Veprimtaria e AK, është e pavaruar nga ajo e çdo institucioni, apo enti tjetër rregullator. AK nuk ka detyrim ligjor që të bashkërendojë veprimet me një institucion, apo ent rregullator për të përmbushur misionin dhe qëllimin e tij të vendosur nga ligji, pasi AK vepron në çdo rast kur pengohet, kufizohet apo shtembërohet konkurrenca në çdo treg. Ligji i ka dhënë diskrecionin AK, që të mbrojë dhe të rregullojë konkurrencën në të gjitha tregjet/sectorët, pavarësisht nëse fusha/sectori ka rregullatorin përkatës.
13. Për këtë arsye pretendimi i ngritur nga AMF për bashkërendim veprimesh, për inspektime të përbashkëta dhe verifikimin e sistemit të shitjes së policave të sigurimit të detyrueshëm nuk qëndron pasi është detyrim ligjor i AMF sipas nenit 138 dhe nenit 139 të Ligjit Nr. 52/2014 “Për veprimtarinë e sigurimit dhe risigurimit”.
14. Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare me shkresën Nr. 1537 prot., datë 08.05.2019, protokolluar me tonën Nr. 305 Prot., datë 09.05.2019 i drejtohet Autoritetit të Konkurrencës si më poshtë vijon:
  - *“Duke vlerësuar shumë të rëndësishëm bashkëpunimin me Autoritetin e Konkurrencës, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare ka kërkuar gjithmonë bashkërendim të veprimeve si dhe organizimin e takimeve konsultative për të mbështetur Autoritetin e Konkurrencës për një hetim të plotë dhe shterues të tregut të sigurimeve, për mbrojtjen e konkurrencës së lirë, efektive në treg, në funksion të mbrojtjes konsumatore dhe të një tregu konkurrues.*
  - *Lidhur me raportin vjetor të vitit 2018, të publikuar nga Autoriteti i Konkurrencës, dëshirojnë të sjellin në vëmendje se: Në pjesën e dytë të raportit që lidhet me tregjet e monitoruara, “Tregu i sigurimeve për produktin karton jeshil”, citoni se për realizimin e monitorimit AK ka bashkëpunuar me AMF-në.*
  - *Për vendimin e Autoritetit të Konkurrencës Nr. 499, datë 15.02.2018, “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil”, nuk e keni gjykuar të nevojshëm këtë bashkëpunim me Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare, si dhe nuk e keni kërkuar një gjë të tillë.*
  - *Për këtë arsye, Autoriteti do të vlerësonte ndryshimin e këtij konstatimi në raportin vjetor”.*
15. Nga vlerësimi i pretendimeve të ngritura nga AMF si dhe duke qene në procedurë monitorimi të zbatimit të VKK Nr. 499 datë 15.02.2018 sqarojmë si më poshtë vijon:
  - Vendimi Nr. 499 datë 15.2.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil”, i Komisionit të Konkurrencës, është marrë në koherencë të vlerësimit ligjor që i është bërë marrëveshjes së propozuar nga BSHS, si dhe të gjithë dokumentacionit të nevojshëm ligjor që është depozituar prej saj, ku midis të tjerave: *“Lidhur me*

marrëveshjen e propozuar për përjashtim nga ndalimi, Byroja Shqiptare e Sigurimeve i është drejtuar AMF e cila në përgjigje të kërkesave të AK me shkresën e saj Nr. 85/1 prot. datë 11.01.2018 ndër të tjera shprehet se Përjashtimi i marrëveshjes është tagër i Autoritetit të Konkurrencës...”

16. Pretendimi i AMF në lidhje me “Vendimin e Autoritetit të Konkurrencës Nr. 499, datë 15.02.2018, “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil”, nuk e keni gjykuar të nevojshëm këtë bashkëpunim me Autoritetin e Mbikëqyrjes Financiare, si dhe nuk e keni kërkuar një gjë të tillë” është i pabazuar në ligj dhe në prova.

17. Në zbatim të Ligjit Nr. 10076, datë 12.2.2009 “Për sigurimin e detyrueshëm në sektorin e transportit”, i ndryshuar në mënyrë explicite në dispozitat e tij, parashikohet roli dhe pozicioni i AMF në raport me BSHS:

- Neni 42, Byroja Shqiptare e Sigurimit, pika 8: Mbikëqyrja e byrosë kryhet nga AMF, i cili përcakton me rregullore të veçantë rregullat dhe standardet e raportimit dhe të mbikëqyrjes.
- Neni 43, Organet drejtuese të byrosë:
  - pika 2, Drejtori ekzekutiv i byrosë emërohet nga asambleja e përgjithshme, me miratimin paraprak të AMF;
  - pika 3, Kompetencat, detyrat e organeve drejtuese të byrosë dhe forma e organizimit të saj përcaktohen në statutin e byrosë, i cili propozohet nga asambleja e përgjithshme dhe miratohet nga AMF.

Për sa më sipër, AMF është organi kompetent që mbikëqyr veprimtarinë e BSHS, për pasojë procedura e ndjekur nga BSHS për përjashtimin nga marrëveshja pranë AK, është bërë në dijeni dhe në bashkëpunim me AMF.

18. Nga monitorimi i zbatimit të vendimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 499, datë 15.2.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil” rezulton se janë respektuar kushtet dhe detyrimet e vendosura për shoqëritë e sigurimit pjesë e kësaj marrëveshje. AMF si rregullator i tregut të sigurimeve, në çdo mënyrë, dhe në çdo kohë të procedurës është vënë në dijeni për këtë marrëveshje të njoftuar në AK, si dhe i është kërkuar në vazhdimësi parashtrimi i shqetësimeve për konkurrencën në këtë treg.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të nenit 24, nenit 26, nenit 28 dhe nenit 45 pika 1 dhe 2, nenit 70 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”, i ndryshuar),

VENDOSI:

- I. Monitorimin në vazhdimësi të tregut të sigurimeve për shitjen dhe administrimit të kartonit jeshil, në zbatim të vendimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 499, datë

15.02.2018 “Për përjashtimin nga ndalimi të marrëveshjes së lidhur midis shoqërive të sigurimit për kartonin jeshil” deri në përfundim të marrëveshjes së përjashtuar me kushte dhe detyrime të vendosura deri më 15.02.2020.

- II. Detyrimin e AMF për të parashtruar pranë Autoritetit të Konkurrencës, çdo rast që pengon, kufizon, apo shtrembëron konkurrencën, në lidhje me tregun e shitjes së policës - kartoni jeshil.
- III. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për njoftimin e këtij vendimi të gjitha palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURENCËS